

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра німецької філології

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

ТЕОРЕТИЧНИЙ КУРС НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

підготовки	бакалавра
спеціальності	035 Філологія
освітньо-професійної програми	Мова і література (німецька). Переклад

Луцьк - 2023

Силабус ОК «Теоретичний курс німецької мови» підготовки бакалавра із галузі знань «03 Гуманітарні науки», спеціальності «035 Філологія» за освітньо-професійною програмою «Мова і література (німецька). Переклад».

Розробники:

Галицька О. Б., доцент, доцент кафедри німецької філології, кандидат філологічних наук;

Лисецька Н. Г., доцент, доцент кафедри німецької філології, кандидат філологічних наук;

Рись Л. Ф., доцент, доцент кафедри німецької філології, кандидат філологічних наук.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

 (доц. Пасик Л. А.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри німецької філології

протокол № 1 від 29.08.2023 р.

Завідувач кафедри: (доц. Зубач О. А.)

I. Опис ОК

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки, 035 Філологія, Мова і література (німецька). Переклад, бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 240/8		Рік навчання: 2, 3
		Семестр: 3, 4, 5, 6
		Лекції: 80 год.
		Семінарські: 64 год.
		Контрольні роботи: 8 год.
		Самостійна робота: 82 год.
ІНДЗ: немає		Консультації: 14 год.
	Форма контролю: екзамен	
Мова навчання	німецька, українська	

II. Інформація про викладачів

Прізвище, ім'я та по батькові	Галицька Олена Богуславівна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри німецької філології
Контактна інформація	тел. +380 332 72 16 36 halytska@vnu.edu.ua, halytska@ukr.net
Сторінка курсу «Історія мови (німецької)» в Moodle:	сертифікат № 070620/05, протокол № 7 від 22.06.2020 р. URL : http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=818
Прізвище, ім'я та по батькові	Рись Лариса Федорівна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри німецької філології

Контактна інформація	м.т. 050 7217876
	rys.larysa@vnu.edu.ua , larysa_rys@yahoo.de
Сторінка курсу лексикології в Moodle:	http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=697
Прізвище, ім'я та по батькові	Лисецька Наталія Григорівна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри німецької філології
Контактна інформація	м.т. 066 1050516
	lysetska.nataliya@vnu.edu.ua

III. Опис освітнього компонента

Анотація курсу. «Теоретичний курс німецької мови» об'єднує такі ОК, як історія мови, лексикологія, стилістика та теоретична граматики.

ОК «Історія мови (німецької)» сприяє опануванню ЗО як традиційних, так і новітніх теоретичних і практичних проблем історії німецької мови з урахуванням сучасних наукових досягнень вітчизняного та зарубіжного мовознавства та формуванню у майбутніх філологів основ критичного мислення з перспективою використання матеріалів курсу при написанні наукових робіт, а також у практиці перекладу.

«Лексикологія» є складовою частиною мовознавчої науки і займається дослідженням як окремих мовних знаків (морфем, слів, сталих словосполучень), так і словникового складу мови загалом. Провідною ідеєю курсу «Лексикологія німецької мови» є поглиблення знань студентів про семантичні та функціональні особливості мовних одиниць, які сприяють вдосконаленню навичок усної та письмової комунікації.

Предметом вивчення ОК «Стилiстика» є функціонально-стильові засоби мови та їхнє застосування з огляду норм, стилю в усіх мовознавчих значеннях цього терміну, експресивних засобів мови та стилістичних фігур.

Предметом вивчення ОК «Теоретична граматики» є становлення теоретичної граматики як науки, різні підходи до класифікації частин мови, категорії основних частин мови, різні види словосполучень та речень, синтаксичні категорії речення, основні категорії тексту.

Пререквізити: ефективність засвоєння змісту теоретичного курсу німецької мови значно підвищиться, якщо здобувач вищої освіти попередньо опанує матеріал таких дисциплін: практика усного та писемного мовлення німецької мови, практична граматики німецької мови, практична фонетика німецької мови, вступ до загального мовознавства.

Постреквізити: для успішного складання атестаційного іспиту.

Мета і завдання освітнього компонента.

Метою курсу є опанування студентами як традиційних, так і новітніх теоретичних і практичних знань з історії німецької мови, лексикології, стилістики та теоретичної граматики з огляду наукових досягнень сучасного вітчизняного та зарубіжного мовознавства та формування у майбутніх фахівців основ наукового мислення з перспективою використання матеріалів курсу в перекладацькій діяльності.

Мета ОК «Історія мови» — надати слухачам бакалаврату цілісну та логічно-послідовну систему знань про історію німецької мови. У курсі аналізуються основні найважливіші в теоретичному плані питання та виконуються практичні завдання. Завдання ОК «Історія мови»:

- розширити й систематизувати теоретичні знання студентів у галузі історії німецької мови (предмет і завдання історії мови; критерії періодизації німецької мови; основні письмові пам'ятки німецького етносу різних періодів розвитку; головні розбіжності між фонологічною, лексичною, граматичною будовою давньо-, середньо-, ранньо- й нововерхньонімецької мови; правила читання давньо-, ранньо- і середньовісньонімецької мови; теоретичні підвалини порівняльно-історичного методу).
- допомогти бакалаврам опанувати базовий термінологічний апарат з історії німецької мови;
- поглиблювати знання студентів про роль та місце німецької мови в системі індоєвропейських мов і в системі германської мовної групи;
- ознайомити студентів із досягненнями вітчизняної та зарубіжної науки у галузі історії німецької мови;
- показати зв'язок історії німецької мови з іншими мовознавчими дисциплінами;
- надати 30 необхідну суму знань про особливості формування, становлення і розвитку фонетичної, лексичної, граматичної систем німецької мови;
- сприяти опануванню студентами основних фонетичних, лексичних, граматичних явищ у динамічному розвитку;

- формувати у молодих дослідників вміння проводити аналіз синхронних станів системи німецької мови як процесів, щоб забезпечити більш глибоке розуміння законів мовного розвитку, причини змін німецької мови;
- висвітлити основні періоди історичного розвитку німецької мови;
- прищеплювати вміння і навички на підґрунті теоретичних знань з історії німецької мови з метою коректного використання у професійній сфері;
- формувати у студентів навички практичної професійної діяльності, які необхідні для розуміння і наукового пояснення внутрішніх закономірностей розвитку фонетичної, лексичної й граматичної будови німецької мови у діяхронії;
- удосконалювати вміння та навички самостійної роботи з науковою німецькомовною літературою;
- сприяти підвищенню творчої активності студентів під час виконання проєктів;
- формувати професійно-педагогічні навички та вміння, які необхідні студентам для їхньої майбутньої роботи, а також базу для подальшого самовдосконалення;
- стимулювати пізнавальні інтереси у галузі обраного напрямку підготовки.

Курс «Лексикологія» передбачає вивчення слова як основної одиниці мови, його морфемної структури; значення слова, зміни значення слова та різних типів значень; сталих сполучень слів фразеологічного та нефразеологічного характеру; основних способів збагачення словникового складу мову, таких як словотвір, запозичення; генетичний, історичний аналіз словникового фонду сучасної німецької мови; а також дослідження проблем лексико- та фразеографії сучасної німецької мови. Основними завданнями вивчення курсу лексикології сучасної німецької мови є:

- Формування у здобувачів освіти наукового уявлення про системний характер лексики німецької мови з урахуванням місця того чи іншого мовного явища в лексичній системі; розвиток вміння розуміти складні зв'язки між різними лінгвістичними науками: лексикологією, граматиною, історією мови, стилістикою, фонетикою.
- Ознайомлення здобувачів із словниковим складом сучасної німецької мови у всій його різноманітності, з його специфікою, з його територіальною, соціальною і історичною диференціацією.
- Ознайомлення здобувачів освіти з проблематикою лексикологічних досліджень, понятійним апаратом лексикології, методами лінгвістичних досліджень, з дискусійними проблемами і концепціями, які відображені у

найбільш визначних працях вітчизняних та зарубіжних (зокрема німецьких) лінгвістів.

- Навчити здобувачів освіти аналізувати мовний матеріал, ставити і розв'язувати наукові лексикологічні проблеми, послідовно застосовувати висунуті теоретичні положення в практиці лінгвістичного аналізу.

Професійна спрямованість курсу полягає у виробленні у здобувачів освіти відповідних науково-професійних вмінь пояснювати лексичні явища на основі їхнього глибокого теоретичного осмислення.

Метою викладання навчальної дисципліни «Стилістика» є набуття фахових компетентностей, теоретичних знань із стилістики німецької мови і розвиток практичних вмінь з метою стилістичного аналізу та лінгвістичної інтерпретації текстів різних стилів, а також підготовки студентів до написання курсових робіт. Основними завданнями вивчення дисципліни «Стилістика» є ознайомлення студентів із проблемами сучасної стилістики, з понятійним апаратом сучасної стилістики, а також: з головними факторами та закономірностями стилеутворення та систематики стилевих рис, основними критеріями та принципами класифікації функціональних стилів та стильовою оцінкою тексту, зі стилістичним значенням мовних одиниць та нормою для вживання мовних одиниць у писемному та усному мовленні у конкретній комунікативній ситуації, з різноманітними композиційно-мовленнєвими формами, зі стилістичними засобами, притаманними системі сучасної німецької мови та оволодіння навичками свідомого вибору стилістичних засобів для ефективної передачі відповідної інформації при формулюванні власних думок, або ж для майстерності перекладу текстів різних жанрів і стилів. Ці стилістичні засоби розглядаються послідовно на лексичному, граматичному рівнях. На завершальному етапі вивчення дисципліни студенти роблять стилістичний аналіз художнього тексту.

Мета курсу «Теоретична граматики» - ознайомити здобувачів освіти з основними проблемами та поняттями теоретичної граматики, сприяти оволодінню ними основним теоретичним апаратом з тематики курсу. Основні завдання курсу:

- ознайомлення з базовими теоретичними положеннями граматичної теорії, принципами лінгвістичної характеристики основних одиниць мови,
- усвідомлення принципів граматичного аналізу морфологічних та синтаксичних явищ німецької мови,
- здійснення граматичного аналізу основних одиниць німецької мови.

Методи, які використовуються на лекційних заняттях: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, частково-пошуковий. Методи, які використовуються на практичних заняттях: репродуктивний, частково-пошуковий, машинного контролю, дослідницький.

Результати навчання (компетентності)

У процесі вивчення теоретичного курсу німецької мови здобувачі вищої освіти галузі знань «03 Гуманітарні науки», спеціальності «035 Філологія», за освітньо-професійною програмою «Мова і література (німецька). Переклад» повинні оволодіти такими **загальними компетентностями (ЗК)** та **фаховими компетентностями (ФК)**, як:

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються.

ФК 4. Здатність аналізувати соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних і літературних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК 14. Здатність здійснювати письмовий та усний переклад різножанрових текстів із дотриманням лексичної, граматичної, синтаксичної і стилістичної еквівалентності та функціональної адекватності.

Програмні результати навчання:

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мов і літератур, що вивчаються, та вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 9. Характеризувати соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію, розуміти іншомовні соціокультурні реалії, знати й адекватно тлумачити різні зразки мовленнєвої поведінки.

ПРН 10. Знати норми державної та іноземних літературних мов та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 14. Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

IV. Структура освітнього компонента

Історія мови

Семестр 3

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Семін.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/Бали
Змістовий модуль 1. Zur sprachgeschichtlichen Entwicklung des Deutschen.						
Загальні передумови утворення і розвитку німецької мови						
Тема 1. Vorgeschichte der deutschen Sprache. Передісторія німецької мови. Основні особливості фонетичної та граматичної будови прагерманської мови. Перший пересув приголосних.	9	4	2	2	1	5
Тема 2. Die deutsche Sprache. Die indogermanische Herkunft. Місце сучасної німецької мови в системі індоєвропейських мов і в системі германської мовної групи. Роль та місце німецької мови у світі.	4	2	-	2	-	5
Тема 3. Zur allgemeinen Einführung in die deutsche Sprachgeschichte. Предмет та завдання курсу. Роль курсу в загальній підготовці філологів-перекладачів. Проблеми та критерії періодизації німецької мови. Основні періоди розвитку історії німецької мови.	9	2	2	4	1	5
Тема 4. Der Sprachwandel und seine Beschreibung. Мовні зміни та їх опис. Причини мовних змін. Діахронічні зміни лексики, морфології, прагматики і синтаксису.	8	4	2	2	-	5
Разом за модулем 1	30	12	6	10	2	20
Змістовий модуль 2. Deutsche Sprachgeschichte in Epochen.						
Основні періоди історії німецької мови						
Тема 4. Frühgeschichte der deutschen Sprache (Althochdeutsch). Німецька мова давньоверхньонімецького періоду. Специфіка розвитку фонетичної, граматичної, лексичної системи. Другий пересув приголосних як основна особливість консонантизму німецької мови.	11	2	4	4	1	5
Тема 5. Das mittelalterliche Deutsch (Mittelhochdeutsch). Німецька мова середньоверхньонімецького періоду.	7	2	2	2	1	5

Загальна характеристика. Літературні пам'ятки цієї епохи. Специфіка розвитку фонетичної, граматичної, лексичної системи.						
Тема 6. Die frühneuhochdeutsche Periode (Frühneuhochdeutsch). Німецька мова ранньовісньонімецького періоду. Загальна характеристика. Специфіка розвитку фонетичної, граматичної, лексичної системи.	6	2	2	2	-	5
Тема 7. Die neuhochdeutsche Zeit (Neuhochdeutsch). Специфіка розвитку німецької мови нововерхньонімецького періоду.	6	2	2	2	-	5
Разом за модулем 2	30	8	10	10	2	20
Поточний контроль						40
Підсумковий модульний контроль у формі виконання студентами двох модульних контрольних завдань						60
Іспит (за необхідності)						60
Усього годин / балів за 3 семестр	60	20	16	20	4	100

Лексикологія Семестр 4

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Семін.	Сам. роб.	Конс.	*Форм а контро лю/ Бали
Змістовий модуль 1. Слово як основна номінативна одиниця в лексико-семантичній системі мови.						
Тема 1. Лексикологія як галузь науки про мову та як навчальна дисципліна.		2				ДС
Тема 2. Слово як основна одиниця мови.		2	2	2		ДС,Т, РЗ
Тема 3. Лексичне значення слова. Полісемія та омонімія.		2	2	1		ДС,Т, РЗ
Тема 4. Парадигматичні та синтагматичні відношення між мовними одиницями.		2	2	2	1	ДС,Т, РЗ
Разом за модулем 1	23	8	6	6	1	
Змістовий модуль 2. Шляхи збагачення словникового складу сучасної німецької мови.						
Тема 6. Словотворення в сучасній німецькій мові.		2	2	2		ДС,Т, РЗ
Тема 7. Запозичення в сучасній		2	1	1		ДС,Т,

німецькій мові.						РЗ
Тема 8. Семантична деривація на рівні слова.		2	1	1		ДС,Т, РЗ
Тема 9. Фразеологія.		2	2	2	1	ДС,Т, РЗ
Разом за модулем 2	21	8	6	6	1	
Змістовий модуль 3. Структура словникового складу німецької мови, тенденції розвитку та способи організації у лексикографічних виданнях						
Тема 10. Історичний та територіальний аналіз, соціальна диференціація словникового складу німецької мови.		2	2	1		ДС,Т, РЗ
Тема 12. Лексикографія.		2	2	2	2	ДС,Т, РЗ
Разом за модулем 3	16	4	4	4	2	
Поточний контроль						40
Види підсумкових робіт						Бали
Модульні контрольні роботи або за потреби екзамен						60
Всього годин:	60	20	16	16	4	100

**Теоретична граматика
Семестр 5**

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Семін.	Сам.роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Die theoretische Grammatik als Wissenschaft. Morphologie						
Тема 1. Die deutsche Grammatik. Historische Übersicht.	5	2		2	1	ДС+ІРС
Тема 2. Grundbereiche der Grammatik (Morphologie und Syntax).	6	2	2	2	-	ДС+РЗ +ІРС 5
Тема 3. Theorie der Wortarten.	6	2	2	2	-	ДС+РЗ +ІРС 5
Тема 4. Das Verb. Paradigmatik des Verbs	6	2	2	2	-	ДС+РЗ +ІРС 5
Тема 5. Das Substantiv. Paradigmatik des Substantivs	7	2	2	2	1	ДС+РЗ +ІРС+Т 5
Разом за модулем 1.	30	10	8	10	2	20 балів
Змістовий модуль 2. Syntax.						
Тема 6. Die Wortgruppe.	7	2	2	2	1	ДС+РЗ +ІРС 5
Тема 7. Der Satz.	11	4	2	4	-	ДС+РЗ +ІРС 5
Тема 8. Der Text.	13	4	4	4	1	ДС+РЗ+І

						РС +Т 10
Разом за модулем 2.	30	10	8	10	2	20 балів
Поточний контроль						40
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота або за потреби екзамен						60
Всього годин/Балів	60	20	16	20	4	100

**Стилістика
Семестр 6**

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Семін.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Stilistik als Wissenschaftsdisziplin						
Тема 1. Stilistik als Wissenschaftsdisziplin.	6	2	2	2	-	СЗ, ДС
Тема 2. Stiltheoretische Grundlagen. Sprache / Rede-Stil. Probleme der Stilklassifikation. Funktionalstile. Stilzüge.	6	2	2	2	-	СЗ, ДС, ТР/5
Тема 3. Stilistische Bedeutung. Stilnorm. Stilelemente.	6	2	2	2	-	СЗ, ДС, ТР/5, КР/5
Разом за модулем 1	18	6	6	6	-	15
Змістовий модуль 2. Stilfiguren						
Тема 4. Stilfiguren. Tropen. Stilistische Figuren der Hinzufügung.	10	4	2	4	-	СЗ, ДС, ТР/5
Тема 5. Stilistische Figuren der Auslassung und des Platzwechsels.	9	2	2	4	1	СЗ, ДС, ТР/5, КР/5
Разом за модулем 2	19	6	4	8	1	15
Змістовий модуль 3. Allgemeine Begriffe der Makrostilistik						
Тема 6. Zum Problem der Darstellungsarten. Erzählperspektive. Rededarstellung.	10	4	2	4	-	СЗ, ДС, ТР/5
Тема 7. Analyse der literarischen Texte.	11	4	2	4	1	СЗ, ДС, ТР, Р/5
Контроларbeit	2	-	2	-	-	КР
Разом за модулем 3	23	8	6	8	1	10
Всього годин / Балів (поточний контроль, робота в семестрі)	60	20	16	22	2	40
Підсумковий контроль						
Види підсумкових робіт						Бал
модульні контрольні роботи або за потреби екзамен						60
Всього балів за роботу в семестрі (поточний контроль) та іспит						100
Усього годин	240	80	64	82	14	

* Форми навчання та контролю: П – проєкт, СЗ – семінарське заняття, ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів,

ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота здобувача вищої освіти передбачає засвоєння ним навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових аудиторних занять (лекційних та семінарських занять), без участі викладача та опрацювання ним теоретичної вітчизняної та німецькомовної літератури.

Самостійна робота може виконуватися у бібліотеці, в домашніх умовах. Діагностику якості самостійної роботи здобувача та аналіз її результатів викладач здійснює під час семінарських занять, а також в позааудиторний час за графіком консультаційних занять, складеним кафедрою німецької філології з урахуванням потреб і можливостей студента.

Самостійна робота ЗО забезпечується всіма навчально-методичними засобами, необхідними для вивчення навчальної дисципліни: навчальними та методичними посібниками, силабусом, конспектами лекцій, технічними засобами навчання.

Самостійна робота ЗО включає:

1. Самостійне опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу, тобто виділених навчальних тем за змістовими модулями та виконання практичних завдань на семінарах.
2. Вивчення окремих тем або питань, що не розглядаються в курсі лекцій, для написання тез або статті.
3. Укладання словника наукових термінів для систематизації вивченого матеріалу та його засвоєння.
4. Окрім названих аспектів, самостійна робота у межах відповідних змістових модулів передбачає також підготовку та презентацію проєкту «*Texte aus älteren Sprachstufen*», виду позааудиторної роботи студента навчально-дослідного характеру, що має практичне спрямування. Мета проєкту – самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з курсу «Історія мови». Проєкт виконується на основі знань, умінь та навичок, одержаних під час лекційних і семінарських занять, та охоплює три періоди (давньо-, середньо- та ранньовісхіднонімецький). Проєкт спрямовано на виявлення та розвиток творчих можливостей студента шляхом індивідуального підходу.
5. Виконання практичних завдань згідно тематики семінарських занять з метою удосконалення навичок практичного використання словникового та

фразеологічного складу мови та розвитку вміння робити лексичний аналіз тексту (виявлення та розпізнавання словотворчих моделей німецької мови, семантичний аналіз словникового фонду мови).

6. Стилiстичний аналіз художнього тексту.

Схема стилістичного аналізу тексту

Textanalyse nach dem Schema:

1. Über den Autor.
2. Gegenstand.
3. Fabel (kurze Nacherzählung).
4. Thema und thematische Gliederung des Textes.
5. Darstellungsart.
6. Rededarstellung.
7. Erzählperspektive.
8. Stilistische Mittel.
9. Die Einstellung des Autors zum Dargestellten.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти. Відвідування занять є обов'язковим. Якщо здобувач не може бути присутнім на лекційних заняттях, він має можливість працювати за індивідуальним планом. Виконувати завдання здобувач повинен самостійно. Підготовка до семінарів має бути вчасною.

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою і складається із суми балів за поточний контроль знань (відповідь студента на семінарах та поточні контрольні роботи/тести, що у сумі становить максимум 40 балів) і балів за екзамен у формі підсумкової модульної контрольної роботи/робіт або усного екзамену (60 балів), який здобувач складає, якщо підсумкова оцінка з дисципліни становить менше 75 балів.

Підсумкова семестрова оцінка з навчальних дисциплін «Історія мови», «Лексикологія», «Стилiстика», «Теоретична граматики» виставляється без складання іспиту за результатами поточного і модульного контролю, який передбачено цим силабусом у випадку, якщо здобувач успішно виконав усі завдання, передбачені силабусом, і набрав при цьому не менше 75 балів. Така оцінка виставляється у день проведення екзамену за умови обов'язкової присутності студента.

У випадку, якщо підсумкова семестрова оцінка (сума балів поточного і підсумкового модульного контролю) менше 75 балів, або за бажанням підвищити рейтинг, студент складає іспит у формі опитування (усного, письмового, тестового

контролю).

Оцінювання поточного контролю здійснюється таким чином:

- Оцінка “відмінно” відповідає 5 балам за усні відповіді на семінарських заняттях, написання письмових робіт (тестів, аналізу лексичних одиниць/тексту) і ставиться за широкі й системні знання теоретичного й практичного матеріалу із дисципліни.

- Оцінка “добре” відповідає 4 балам за усні відповіді на семінарських заняттях, написання письмових робіт (тестів, аналізу тексту) і ставиться за хороші знання теоретичного й практичного матеріалу із дисципліни.

- Оцінка “задовільно” відповідає 3 балам на семінарських заняттях, написання письмових робіт (тестів, аналізу тексту) і ставиться за базові знання теоретичного й практичного матеріалу із дисципліни.

- Оцінка “незадовільно” відповідає 0-2 балам на семінарських заняттях, написання письмових робіт (тестів, аналізу тексту) і ставиться у випадку невиконання практичних завдань та незнання теоретичного матеріалу із дисципліни.

Основні види роботи та принципи організації поточного та підсумкового оцінювання розкриті у відповідному [Положенні ВНУ імені Лесі Українки](#).

Здобувачі, які є членами наукових проблемних груп, авторами статей і тез, доповідачами на наукових конференціях, переможцями та активними учасниками фахових студентських олімпіад, мають право протягом семестру за кожен виконаний вид діяльності одноразово отримати додаткові заохочувальні бали до відповідного ОК, якщо здійснена активність здобувачів відповідає профілю курсу. У цьому випадку студент інформує викладача/ів про свої здобутки. Викладач має право самостійно визначити валідність, заявлених студентом отриманих результатів та приймає рішення щодо зарахування або незарахування таких балів:

- 3 бали – за результативну роботу у студентській проблемній групі (систематичне відвідування, обговорення), публікацію тез (підготовку матеріалів конференції) або виступ/и на конференції/ях без публікації/й, участь у I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади;

- 5 балів – за публікацію статті/ей у збірнику студентських наукових праць, перемога у I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади;

- 10 балів – за публікацію статті (статей) у збірнику наукових праць, що входить до категорії Б, або призове місце на II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади;

- 15 балів – за перше місце на I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади.

Здобувачам освіти можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні (фахові) курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Процес зарахування регулюється [Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі](#)

[Українки](#) і рішенням науково-методичної комісії факультету від 03.02.2022 року, протокол № 7.

При цьому студент у встановлені терміни подає заяву на ім'я декана та долучає усі необхідні документи до розгляду. Матеріали розглядаються на засіданні Предметної комісії, створеної розпорядженням декана факультету з урахуванням Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки.

Політика щодо академічної мобільності. Невід'ємною частиною вивчення іноземної мови та становлення кваліфікованого випускника вважаємо академічну мобільність, яка регулюється відповідним [Положенням про реалізацію права на академічну мобільність студентам ВНУ імені Лесі Українки](#).

Політика щодо академічної доброчесності. [Кодекс академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки](#) передбачає самостійну, чесну та відповідальну роботу здобувача вищої освіти над поставленими завданнями. Відповідальність за дотримання академічної доброчесності покладена як на викладачів, так і на здобувачів освіти, які в разі виявлення порушень академічної доброчесності несуть відповідальність.

Політика щодо дедлайнів та перекладання. Підготовка до практичних занять має бути вчасною. Якщо студент був відсутній на занятті з поважної причини (участь у конференції та конкурсах, академічна мобільність), він може здати семінар викладачу в індивідуальному режимі (коли викладач має години консультації на кафедрі німецької філології) або на його електронну скриньку. Дедлайном до кожного пропущеного практичного заняття вважається надсилання виконаних завдань практичного заняття на електронну скриньку викладача до початку наступного практичного заняття або їх здавання на консультації викладачу.

V. Підсумковий контроль

Формами підсумкового семестрового контролю є модульна контрольна робота/роботи або екзамен. Здобувачі здають екзамен у випадку, якщо підсумкова семестрова оцінка (сума балів поточного і підсумкового модульного контролю) становить менше 75 балів, або за бажанням підвищити рейтинг. При цьому бали, набрані студентом за результатами модульних контрольних робіт, які передбачено силабусом цієї навчальної дисципліни, анулюються.

В оцінці знань студентів на іспиті враховується:

- 1) достатність обсягу відповіді (повна, недостатньо повна, неповна);
- 2) обізнаність з основними поняттями, принципами, законами, правилами навчальної дисципліни;
- 3) логічність викладу матеріалу;
- 4) обґрунтованість власних міркувань;

5) уміння інтегрувати та диференціювати знання теоретичного матеріалу та застосовувати їх при виконанні практичних завдань.

Відповідь вважається *повною (60 балів)*, якщо здобувач повністю оволодів матеріалом, обізнаний з усіма поняттями і термінами навчального курсу і адекватно оперує ними під час відповідей на поставлені питання, а також посилається на наукові дослідження з навчальної дисципліни, ознайомлений зі спеціальною літературою; демонструє здатність аналізувати факти, аргументувати власні судження теоретичними і фактичними положеннями, підсумувати сказане висновками.

Відповідь вважається *недостатньо повною (40 балів)* за умов непоганого володіння знаннями з навчального предмету. Відповідь здобувача має бути правильною і обґрунтованою. Студент повинен продемонструвати знання теоретичного матеріалу, навички самостійної навчально-пізнавальної діяльності, здатність викладати матеріал в певній логічній послідовності. Допускаються незначні помилки, які не впливають на загальне розуміння викладеного матеріалу.

Відповідь вважається *неповною (20 балів)*, якщо продемонстровані знання з предмету носять фрагментарний і поверхневий характер. Теоретичні і фактичні знання відтворюються репродуктивно, без глибокого осмислення, аналізу, порівняння, узагальнення. Здобувач обізнаний з літературними джерелами з навчальної дисципліни, але не може дати достатньо критичної їх оцінки; допускає суттєві помилки, які порушують логіку викладення матеріалу.

Іспит вважається *нескладеним* за умов неправильної або неповної відповіді, яка свідчить про нерозуміння поставленого завдання. Здобувач не володіє понятійно-категоріальним апаратом, необізнаний з літературою з навчальної дисципліни і допускає грубі помилки у викладенні матеріалу.

- Оцінка **“відмінно”** відповідає **54-60** балам за глибокі й системні знання теоретичного й практичного матеріалу зі стилістики.
- Оцінка **“добре”** відповідає **46-53** балам за хороші знання теоретичного й практичного матеріалу зі стилістики.
- Оцінка **“задовільно”** відповідає **36-45** балам за базові знання теоретичного й практичного матеріалу зі стилістики.
- Оцінка **“незадовільно”** відповідає **0-35** балам за незнання теоретичного й практичного матеріалу зі стилістики.

На екзамен з **історії мови** виносяться вузлові питання, а також завдання, що потребують творчої відповіді й уміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх при вирішенні практичних завдань. Мова іспиту – українська або німецька.

Питання до екзамену з «Історії мови»

1. Gegenstand und Gegenwartsrelevanz der Sprachgeschichte
2. Aufgaben und Methoden der Sprachgeschichtschreibung

3. Der Sprachwandel und seine Beschreibung
4. Zur Periodisierung der deutschen Sprachgeschichte
5. Entlehnungswellen und Purismus
6. Das Deutsche als Teil des Indogermanischen
7. Vorgeschichte der deutschen Sprache. Germanisch
8. Frühgeschichte der deutschen Sprache (Althochdeutsch). Allgemeine Charakteristik und Einordnung
9. Der Weg des Wortes «deutsch»
10. Sprachliche Strukturen des Althochdeutschen
11. Überlieferung des Althochdeutschen
12. Das mittelalterliche Deutsch (Mittelhochdeutsch). Abgrenzung und Datierung
13. Das mittelalterliche Deutsch (Mittelhochdeutsch). Politisch-gesellschaftliche und kulturelle Rahmenbedingungen
14. Sprachliche Grundstrukturen des Mittelhochdeutschen
15. Die Sprachdenkmäler des Mittelhochdeutschen
16. Die frühneuhochdeutsche Periode. Diskussionsstand und Quellenlage
17. Die frühneuhochdeutsche Periode. Bestimmende Faktoren
18. Sprachliche Entwicklungen und Grundstrukturen des Frühneuhochdeutschen
19. Überlieferung des Frühneuhochdeutschen
20. Die neuhochdeutsche Zeit (Neuhochdeutsch). Allgemeine Vorklärungen
21. Deutsche Sprache von ca. 1650 bis ca. 1770: Barock und Aufklärung
22. Deutsche Sprache von ca. 1770 bis ca. 1830: Klassik und Romantik
23. Deutsche Sprache von ca. 1830 bis ca. 1920: Bürgerkultur und Realismus
24. Deutsche Sprache von ca. 1920 bis zur Gegenwart
25. Zur Sprache des Nationalsozialismus
26. Zur Sprache in den ehemaligen beiden deutschen Staaten
27. Sprachliche Entwicklungen des Neuhochdeutschen
28. Trends und Tendenzen der Gegenwartssprache

Усна відповідь на іспиті зі **стилістики** складається з виконання практичного завдання – стилістичного аналізу тексту та відповідей на теоретичні запитання. Текст для аналізу студент отримує на іспиті.

Питання до екзамену зі «Стилістики»

1. Zum Gegenstand und Aufgaben der Stilistik.
2. Stellung der Stilistik im System der Wissenschaften.
3. Definition des Begriffes „Stilistik“.
4. Probleme der Stilklassifikation.
5. Funktionalstile. Ihre Stilzüge.
6. Stilzüge. Determinanten des Stils.
7. Stil. Funktionalstile.
8. Zu den Begriffen Sprachestil / Redestil.
9. Stilistische Bedeutung unter dem syntagmatischen und paradigmatischen Aspekt.
10. Stilschichten und Stilfärbung.
11. Stilnorm. Verstoß gegen die Norm.

12. Stilelemente als variable Sprachmittel.
13. Lexikalische Stilelemente. Stilistische Aspekte der Synonyme. Stilistische Möglichkeiten phraseologischer Wendungen.
14. Wortbildung aus stilistischer Sicht. Transpositionen. Ableitungen. Zusammensetzungen.
15. Grammatik der deutschen Gegenwartssprache aus stilistischer Sicht.
16. Probleme der Makrostilistik. Erzählperspektive.
17. Darstellungsarten.
18. Rededarstellung.
19. Stilfiguren und zum Problem ihrer Klassifikation.
20. Tropen.
21. Die stilistische Periphrase und ihre Abarten.
22. Metapher und ihre Abarten.
23. Metonymien.
24. Stilistische Figuren der Hinzufügung.
25. Wiederholung und ihre Abarten.
26. Figuren der Entgegensetzung. Häufung des Verschiedenen.
27. Stilistische Figuren der Auslassung.
28. Eingliedrige Sätze und syntaktische Ellipse in verschiedenen funktionalen Stilen.
29. Stilistische Figuren des Platzwechsels.
30. Geschichtliche Entwicklung der Stilistik.

Питання до екзамену із “Лексикології”

1. Lexikologie als Wissenschaft.
2. Aufgaben der Lexikologie und ihrer Teildisziplinen.
3. Das Wort als Grundeinheit der Sprache. Wesensmerkmale des deutschen Wortes.
4. Problem der Definition des Wortes. Die Definition des Wortes nach Th.Schippan und M.Stepanova.
5. Struktur und Arten der Wortbedeutung.
6. Die semantische Struktur des Wortes. Das Sem. Das Semem / Die lexikalisch-semantische Variante der Bedeutung.
7. Die semantische Komponentenanalyse der Lexik.
8. Motiviertheit der Wortbedeutung. Arten der Motiviertheit.
9. Synonymie. Klassifikation der Synonyme.
10. Lexikalische Antonyme und ihre semantischen Abarten.
11. Homonyme. Differenzierungsmittel der Homonyme und Wege ihrer Entstehung.
12. Bedeutungsüberordnung und -unterordnung (Hyperonymie und Hyponymie).
13. Wege der Bereicherung des deutschen Wortschatzes.
14. Bedeutungswandel.

15. Bedeutungsübertragung. Metapher und Metonymie.
16. Euphemismen und Gründe ihrer Entstehung.
17. Entlehnung. Typen von Entlehnungen im Deutschen.
18. Ursachen und Formen der Entlehnung.
19. Das Wesen des Morphems. Arten der Morpheme.
20. Wortbildungsarten im Deutschen.
21. Komposition. Determinativkomposita. Kopulativkomposita.

Rektionskomposita. Possessivkomposita.

22. Zusammenrückung und Zusammenbildung.
23. Kurzwortbildung.
24. Ableitung / Derivation.
25. Vieldeutigkeit.
26. Semantische Gruppenbildung im Wortschatz: Wortfamilien, Wortfelder.
27. Feste Wortkomplexe und ihre Merkmale.
28. Traditionelle Klassifikation der Phraseologismen.
29. Sprichwörtliche Satzredensarten und Sprichwörter.
30. Erscheinungsformen der deutschen Sprache: Standardsprache –

Umgangssprache – Dialekte.

31. Territoriale Gliederung des deutschen Wortbestandes.
32. Soziale Gliederung des deutschen Wortbestandes.
33. Historische Gliederung des Wortschatzes.
34. Klassifikation der Phraseologismen nach I.I. Černyšewa.
35. Paradigmatische Beziehungen im lexikalisch-semantischen System.
36. Phonetische, morphologische und orthographische Assimilation der

Entlehnungen in der deutschen Sprache.

37. Übertragung der Namenbezeichnung auf Grund der Ähnlichkeit. Die Arten der metaphorischen Bezeichnungsübertragung.

38. Übertragung der Namensbezeichnung auf Grund eines logischen Verhältnisses. Die Arten der lexikalischen Metonymie.

39. Sozial-berufliche Differenzierung der deutschen Sprache. Termini und Berufslexik.

40. Die UK-Analyse, die Transformationsanalyse des Wortschatzes.
41. Arten von Wörterbüchern.
42. Entwicklungstendenzen der deutschen Gegenwartssprache.
43. Syntagmatische Bedeutungsbeziehungen der lexikalischen Einheiten.
44. Neologismen. Das Schicksal der Neologismen.
45. Archaismen. Archaismen des Begriffs, der Bedeutung, Formarchaismen.
46. Lexikographie.

На экзамен з «**Теоретичної граматики**», виносяться такі теми:

1. Theoretische Grammatik als Wissenschaft. Historische Übersicht.
2. Das Paradigma des deutschen Verbs. Subklassen der deutschen Verben.
3. Gegenstand der Grammatik. Hauptbereiche der Grammatik. Grundbegriffe.
4. Satzglieder. Primäre, sekundäre Satzglieder.

5. Grundbegriffe der Grammatik.
6. Wortgruppe. Definition. Arten von Wortgruppen.
7. Die Einteilung der Wortarten.
8. Der zusammengesetzte Satz. Koordinative, subordinative und besondere Arten der Verbindung.
9. Umstrittene Probleme der Wortklassifizierung.
10. Satztheorie. Definition. Modellierung.
11. Das Problem der Feldstruktur der Wortarten und der Austausch zwischen den Wortarten.
12. Das Präsens.
13. Valenz. Theoretisches Konzept.
14. Satztheorie. Satzglieder und semantische Kasus.
15. Die Kategorie des Tempus. Die Zeitbedeutungen der Tempusformen.
16. Text. Definition. Textfunktionen.
17. Polysemie und Synonymie in der Grammatik und die Zeitformen.
18. Komparation der Adjektive.
19. Die Vergangenheitstempora.
20. Text. Die Kohärenz des Textes.
21. Die Zukunfttempora. Temporale und modale Bedeutungen.
22. Inflexibilia.
23. Die grammatische Kategorie des Modus. Das System der Modi in der Gegenwartssprache.
24. Das Adjektiv. Subklassen der Adjektive. Die Feldstruktur des Adjektivs.
25. Der Gebrauch des Konjunktivs.
26. Das Paradigma des Substantivs. Subklassen der Substantive.
27. Zum Begriff des Feldes. Das Modalfeld.
28. Die Kategorie des Kasus.
29. Die Kategorie des Genus. Das Problem des Zustandspassivs.
30. Die kommunikative Gliederung des Satzes und die Kategorie der Bestimmtheit / Unbestimmtheit.

VI. Шкала оцінювання

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є іспит

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Історія мови

Основна

1. Halytska O. Deutsche Sprachgeschichte : метод. рек. і текст лекцій. Луцьк : ФОП Оконська А. Ю., 2017. 136 с.
2. Галицька О. Б. Історія мови (німецької): робоча програма нормативної навчальної дисципліни за напрямом підготовки 6.020303 Філологія «Мова та література (німецька)». Луцьк, 2017. 15 с. URL : <http://esnuir.eenu.edu.ua/handle/123456789/13369>.
3. Halytska O., Bondar T. Entlehnungen im Deutschen (Übersicht). *Language – Culture – Politics : International journal* / red. Tomasz Zygmunt. Chelm: Institut Neofilologii Panstwowej Wyzszej Szkoły Zawodowej, 2018. Vol. 1. P. 75–85.
4. Галицька О. Б. Електронний курс навчальної дисципліни «Історія мови (німецької)» в LMS Moodle ВНУ ім. Лесі Українки. URL : <http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=818>

Додаткова

1. Бублик В. Н. Історія німецької мови. Вінниця : Нова книга, 2004. 272 с.
2. Левицький В. В., Поль Г.-Д. Історія німецької мови (німецькою мовою). Вінниця : Нова книга, 2010. 256 с.
3. Brundin G. Kleine deutsche Sprachgeschichte. München : W. Fink, 2004. 230 S.
4. Ernst P. Deutsche Sprachgeschichte. Eine Einführung in die diachrone Sprachwissenschaft des Deutschen. Wien : Facultas Verlags- und Buchhandels AG, 2012. 252 S.
5. Fischer R. S. Eine kleine Geschichte der Sprache / Aus dem Engl. Von Andreas Simon. Frankfurt, New York : campus Verlag, 1999. 258 S.
6. Jacob S. Vom Indogermanischen zum Deutschen. Geschichte der deutschen Sprache von Anfängen bis zur Gegenwart. URL: <http://www.stefanjacob.de/Geschichte/Unterseiten/Sprachgeschichte.htm> (zuletzt zugegriffen am 11.07.2016).
7. König W. dtv – Atlas Deutsche Sprache. München : Deutscher Taschenbuch Verlag, 2011. 256 S.
8. Roelcke T. Geschichte der deutschen Sprache. München : Verlag C. H. Beck, 2009. 128 S.
9. Schmid H. U. Einführung in die deutsche Sprachgeschichte. Stuttgart, Weimar : J. B. Metzler, 2004. 310 S.
10. Schmidt W. Geschichte der deutschen Sprache : ein Lehrbuch für das germanistische Studium / erarb. Unter Leitung von Helmut Langner. Stuttgart, Leipzig : S. Hirzel / Wiss. Verl.-Ges, 1996. 383 S.

11. Wolff G. Deutsche Sprachgeschichte von den Anfängen bis zur Gegenwart : ein Studienbuch. Tübingen, Basel : A. Francke, 2009. 330 S.

Лексикологія

Основна література:

1. Білоус О.М. Порівняльна лексикологія (курс лекцій німецькою мовою): Навчальний посібник: видання 2-ге доопр. та доп. Кіровоград : РВВ КДПУ імені Володимира Винниченка, 2013. 244 с.
2. Гінка Б.І. Лексикологія німецької мови: лекції та семінари: навч. посібник: вид. 4-те, переробл. і доп. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2016. 420 с.
3. Король А.А. Lexikologie der deutschen Sprache: Lehrbuch = Лексикологія німецької мови: Навчальний посібник для студ. ф-ту іноземних мов. Чернівці : Книги – ХХІ, 2017. 112 с.
4. Лексикологія німецької мови : навч. посіб. для студ. фак. «Референт-перекладач» / Нар. укр. акад., [каф. герм. та роман. філології; упоряд. Ж. Є. Потапова]. Вид. доп. та переробл. Харків. : Вид-во НУА, 2011. 108 с.
5. Оруй О.А. Лексикологія німецької мови. Lexikologie der deutschen Sprache. Вінниця: Нова книга, 2003. 416 с.
6. Burger H. Phraseologie : Eine Einführung am Beispiel des Deutschen. Berlin : Erich Schmidt Verlag, 2010. 239 S.
7. Bußmann H. Lexikon der Sprachwissenschaft. Stuttgart : Alfred Kröner Verlag, 1990. 904 S.
8. Fleischer W. Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache. 3. Aufl. / Wolfgang Fleischer, Irmhild Barz. Tübingen : Niemeyer, 2007. 382 S.
9. Römer Ch. Der deutsche Wortschatz : Struktur, Regeln und Merkmale. 2., überarb. und erg. Auflage. Tübingen : Narr Francke Attempto Verlag, 2019. 234 S.
10. Schippan T. Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache. Tübingen: Niemeyer, 1992. 306 S.

Додаткові джерела:

1. Barz I. Die Wortbildung. *Duden*. Band 4. Die Grammatik : 7. Auflage. Mannheim : Dudenverlag, 2005. S. 641–772.
2. Eichinger L. M. Deutsche Wortbildung : Eine Einführung. Tübingen : Gunter Narr Verlag, 2000. 269 S.
3. Elsen H. Deutsche Konfixe. *Deutsche Sprache*. 2005. № 2. S. 133–140.
4. DUDEN. URL : <https://www.duden.de/>
5. DWDS. Режим доступу URL : <https://www.dwds.de/>
6. Fleischer W., Barz I. Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache. 3. Aufl. Tübingen : Niemeyer, 2007. 382 S.
7. Heusinger S. Die Lexik der deutschen Gegenwartssprache. München : Fink, 2004. 303 S.
8. OWID. URL : <https://www1.ids-mannheim.de/lexik/owid.html>
9. PONS. Online-Wörterbuch. URL : <https://de.pons.com/>

10. Schenkel W., Helbig G. Wörterbuch zur Valenz und Distribution deutscher Verben. Leipzig : VEB Bibl. Inst. 1973. 458 S.
11. Storjohann P. Deutsche Antonyme aus korpuslinguistischer Sicht. URL: https://ids-pub.bsz-bw.de/frontdoor/deliver/index/docId/5064/file/Storjohann_Deutsche_Antonyme_aus_korpuslinguistischer_Sicht_2015.pdf

Стилїстика

Основна література:

1. Іваницька М. Л. Практикум зі стилістики сучасної німецької мови. Київ: КНУ ім. Т. Шевченка, 2009. 125 с.
2. Лисецька Н. Стилїстичні особливості німецького політичного дискурсу, що тематизує російську війну в Україні (на прикладі топосу тиску / Druck-Topos). *Актуальні питання іноземної філології*. 2023. Вип. 18. С. 28–35. DOI <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2023-18-4>
3. Bünting K.-D. Ratgeber: Stilsicheres Deutsch. Köln: Tandem Verlag GmbH, Königswinter, 2007. 320 S.
4. Eroms H.-W. Stil und Stilistik: Eine Einführung (Grundlagen der Germanistik (GrG), Band 4. Taschenbuch. Erich Schmidt Verlag GmbH and Co. 2014. 293 S.
5. Fix U., Poethe H., Yos G. Textlinguistik und Stilistik für Einsteiger. Ein Lehr- und Arbeitsbuch. 3. Aufl. Frankfurt a. M.: Peter Lang, 2003. 236 S.
6. Fleischer W., Michel G., Starke G. Stilistik der deutschen Gegenwartssprache. 2. Aufl. Frankfurt a. M.: Peter Lang, 1996. (Reprint 2012) 341 S.
7. Lysetska N. H. Anstöße zur linguistischen Textanalyse. *Proceedings of the III International Scientific and Practical Conference «Innovative Technologies in Science»*. (March 2017, Ajman, UAE). Dubai: ROSTranse Trade FZC Company, 2017. № 3 (19), Vol. 4. P. 40–45.
8. Lysetska N., Heidemeyer V. Stilistik der deutschen Sprache (Vorlesungskurs). Навчальний посібник: курс лекцій. (З грифом МОН України, лист № 1.4/ 18-Г-1483 від 23.06.2008 р.). Луцьк: видавничий відділ «Вежа», 2009. 132 с.
9. Michel G. Stilistische Textanalyse: Eine Einführung. Frankfurt am Main: Peter Lang GmbH europäischer Verlag der Wissenschaften, 2001. 212 S.
10. Sandig B. Stilistik der deutschen Sprache. Ausgabe Reprint. De Gruyeter: Berlin, Boston. 2019. URL: <https://doi.org/10.1515/9783110832907>
11. Sowinski B. Stilistik: Stiltheorien und Stilanalysen. Stuttgart: Metzler, 1991. 247 S.

Додаткові джерела:

12. Казимір В. О., Яремчук І. М. Stilistik der deutschen Sprache. Lehrmittel für die Studenten : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Видавничо-поліграфічне підприємство «Апостроф», 2018. 165 с.
13. Лисецька Н. Г. Неологізми німецької мови як об'єкт наукових пошуків зі стилістики та лінгвістики тексту в контексті підготовки майбутніх філологів.

Scientific and pedagogic internship «Organization of educational process in the field of philological sciences in Ukraine and EU countries» : Internship proceedings, August 24 – October 2, 2020. Venice. Venice: Izdevnieciba “Baltija Publishing”, 2020. P. 83–86.

14. Леся Українка у світі перекладу (вибрані переклади європейськими та східними мовами) / укл.: А. М. Архангельська, О. М. Белих, А. В. Біднюк, Л. В. Бондарук, Ван Їцзін, О. А. Вишнеvsька, О. С. Воробей, О. П. Гуз, Н. О. Данилюк, С. В. Засєкін, І. М. Калиновська, Н. Г. Лисецька, Р. Мерзова, І. Мchedладзе, Н. Наскідашвілі, А. Б. Павлюк, О. І. Приймачок, О. О. Рогач, А. Л. Татаренко, Т. М. Хайчевська, І. В. Чарікова, С. Чхатарашвілі; упоряд. і відп. ред. Н. О. Данилюк: навч. посіб. для студ. спец. 035. Філологія. 2-е вид., випр. і доп. (Рекомендовано до друку та надано гриф «Затверджено вченою радою Волинського національного університету імені Лесі Українки» (протокол № 6 від 27.05.2021 р.). Київ: Кондор, 2021. 355 с.

15. Лисецька Н. Актуалізація й узуалізація нових лексем „der Masterplan Migration“ та „Ankerzentren“ у німецькому політичному дискурсі. *Актуальні проблеми романо-германської філології та прикладної лінгвістики : науковий журнал.* / редкол. В. І. Кушнерик та ін. Чернівці, 2019. №. 2 (18). С. 160–167.

16. Лисецька Н. Г. Стилістичні засоби вираження концепту «Еуропа» у сучасній німецькомовній пресі. // *Modern science: innovations and prospects. Proceedings of the 1st International scientific and practical conference.* SSPG Publish. Stockholm, Sweden. 2021. Pp. 414–417. URL: <https://sci-conf.com.ua/i-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-modern-science-innovations-and-prospects-10-12-oktyabrya-2021-goda-stokholm-shvetsiya-arhiv/>.

17. Лисецька Н. Г. Стилістичне наповнення антивоєнного дискурсу на прикладі твору Марка Рейвенгілла „Freedom and Democracy I Hate You“. *Вісник Луганського національного університету ім. Тараса Шевченка. Серія «Філологічні науки».* Луганськ: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», травень 2013. № 9 (268). С. 267–274.

18. Лисецька Н. Die politische Sprache von heute: in Metaphern und Innovationen. *«Наукові записки».* Серія «Філологічні науки (Мовознавство)». Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2012. Випуск 105 (1). С. 71–75.

19. Ossypov P. Stilistik der deutschen Sprache. Методичні рекомендації з дисципліни «Стилістика німецької мови». Mykolajiw, 2019. 106 S.

Теоретична граматики

Основна література

1. Busch A. Stenschke O. Germanistische Linguistik. Günter Narr Verlag Tübingen, 2008. 256 S.

2. Bußmann H. Lexikon der Sprachwissenschaft. Stuttgart: Alfred Kröner Verlag, 1990. 885 S.

3. Engel U. Deutsche Grammatik. Heidelberg : Julius Groos Verlag, 1988. 888 S.

4. Graefen G. Liedke M. Germanistische Sprachwissenschaft. Tübingen und Basel: Francke Verlag, 2008. 313 S.

5. Grundzüge einer deutschen Grammatik: von einem Autorenkollektiv unter der Leitung von H.E. Heidolph, W. Flämig und W. Motsch. Berlin: Akademie Verlag, 1981. 1028 S.
6. Helbig G., Buscha J. Deutsche Grammatik. Ein Handbuch für den Ausländerunterricht. Leipzig: Langenscheidt Verlag Enzyklopädie, 1993. 736 S.
7. Moskalskaja O. Grammatik der deutschen Gegenwartssprache: Учебник для студентов высш. учеб. заведений. М.: Академия, 2004. 352 с.
8. Schendels E. Deutsche Grammatik. Morphologie, Syntax, Text. 2. Auf. / Schendels E. Moskau: Vissja Skola, 1982. 400 S.
9. Sommerfeldt K. E. Einführung in die Grammatik der deutschen Gegenwartssprache. 3. neu bearbeitete Auflage unter Mitwirkung von W. Hackel / Sommerfeldt K. E., Starke G. Tübingen: Niemeyer, 1998. 301 S.

Додаткова література

1. Воєводіна Н. М. Теоретична грамати́ка німецької мови : навч. посіб. для студентів 4 курсу ОС «Бакалавр» напряму підготовки 6.020303 «Мова та література (німецька)». Маріуполь : МДУ, 2018. 71 с.
2. Застровська С. О., Застровський О. А. Практична грамати́ка тексту (німецька мова) Praktische Textgrammatik (Deutsch). Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2009. 181 с.
3. Марченко М. О. Довідник з грамати́ки німецької мови. Grammatiktafel (Morphologie). Маріуполь : МДУ, 2016. 40 с.
4. Фондові лекції викладачів факультету іноземної філології : навч. вид. / За заг. ред. П. Л. Шулик, О. В. Кеби. Частина III. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2015. 160 с.
5. Фондові лекції викладачів факультету іноземної філології: навч. вид. / За заг. ред. П. Л. Шулик, О. В. Кеби. Частина IV. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2016. 180 с.
6. Admoni W. Der deutsche Sprachbau. Leipzig, 1972. 229 S.
7. Schischkowa L. W. Probleme der modernen deutschen Grammatik: Ein Lesebuch für Studenten. Л.: Просвещение, 1979. 216 с.
8. Schischkowa L.W. Seminare in der theoretischen Grammatik der deutschen Gegenwartssprache. М.: Просвещение, 1984. 168 с.
9. Theoretische Grammatik: навч. посіб. для студентів 4 курсу ф-ту «Референт-перекладач» з дисципліни «Теоретична грамати́ка» (нім. мова) / Нар. укр. акад., [каф. герм. та роман. філол. ; упоряд. Ж. Є. Потапова]. Харків : Вид-во НУА, 2017. 68 с.

Лексикографічні джерела та корпуси

1. Німецько-український фразеологічний словник / уклад.: Гаврись В. І., Пророченко О. П. Київ : Рад. шк., 1981. 382 с.
2. Agricola E. Wörter und Wendungen. Mannheim ; Leipzig ; Wien ; Zürich : Dudenverlag, 1992. 818 S.
3. DUDEN. URL : <https://www.duden.de/>
4. Duden. Das Bedeutungswörterbuch. Band 10. Mannheim ; Leipzig ; Wien ; Zürich : Dudenverlag, 2002. 1103 S.
5. Duden. Deutsches Universal Wörterbuch A-Z. Mannheim ; Leipzig ; Wien ; Zürich : Dudenverlag, 1996. 1816 S.
6. Duden. Das Herkunftswörterbuch. Band 7. Mannheim ; Leipzig ; Wien ; Zürich : Dudenverlag, 1997. 840 S.
7. Duden. Das Stilwörterbuch. Band 2. Mannheim ; Wien ; Zürich : Dudenverlag, 1970. 846 S.
8. Duden. Die deutsche Sprache zur Jahrtausendwende / Hrsg. K. M. Eichhoff-Cypes u. R. Hoberg. Mannheim ; Leipzig ; Wien ; Zürich : Dudenverlag, 2000. 344 S.
9. Duden. Die sinn- und sachverwandten Wörter. Band 8. Mannheim ; Leipzig ; Wien ; Zürich : Dudenverlag, 1998. 858 S.
10. Duden. Redewendungen. Idiomatisches Wörterbuch. Band 11. Mannheim ; Leipzig ; Wien ; Zürich : Dudenverlag, 1998. 864 S.
11. Duden. Richtiges und gutes Deutsch. Band 9. Mannheim : Dudenverlag, 1985. 803 S.
12. Duden. Zitate und Aussprüche. Band 12. Mannheim ; Leipzig ; Wien ; Zürich : Dudenverlag, 2002. 959 S.
13. DWDS. Режим доступу URL : <https://www.dwds.de/>
14. Friedrich W. Moderne deutsche Idiomatik. Alphabetisches Wörterbuch mit Definitionen und Beispielen. München : Max Hueber Verlag, 1995. 565 S.
15. Langenscheidt Online Wörterbücher. Режим доступу: <https://de.langenscheidt.com/>
16. Lewandowski Th. Linguistisches Wörterbuch, in 3 Bdn. Wiesbaden, 1990. S. 158–162.
17. OWID. URL : <https://www1.ids-mannheim.de/lexik/owid.html>
18. PONS. Online-Wörterbuch. URL : <https://de.pons.com/>
19. Wander K. F. W. Deutsches Sprichwörterlexikon. Ein Hausschatz für das deutsche Volk. B. 4, Leipzig, 1876 (Neudruck Darmstadt 1977), Sp. 1355.
20. WDG – Wörterbuch der deutschen Gegenwartssprache. Berlin, 1961–1977.
21. Weidenfeld K. S. Lexikon der schönsten Sprichwörter und Zitate. Berlin : Bassermann, 2000. 400 S.
22. WORTSCHATZ. Universität Leipzig. URL : <https://wortschatz.uni-leipzig.de/de>

